

Jelenségnapló

1998. július (JD 2 450 996–2 451 026)

A bolygók láthatósága

Merkúr. A hó elején egy és háromnegyed, a végén már csak fél órával nyugszik a Nap után. 17-én legnagyobb keleti kitérésben, 27° -ra a Naptól. A hónap első hetében próbálkozhatunk megpillantásával az esti égen.

Vénusz. A hónap folyamán két órával kel a Nap előtt, a hajnali ég legfeltűnőbb égitestje. A hó közepén fényessége $-3^m,9$, átmérője $12''$, fázisa 0,9.

Mars. A hó végén már két órával a Nap előtt kel, így ismét megfigyelhető a hajnali égbolton, az Ikrek csillagképben.

Jupiter. A sötétedés utáni órákban kel, így egész éjszaka megfigyelhető a Vízöntő és a Halak csillagkép határán.

Szaturnusz. Éjfél körül kel, az éjszaka második felében látható a Halakban.

Uránusz, Neptunusz. Napnyugta után kelnek, egész éjszaka megfigyelhetők. A Neptunusz 23-án kerül szembenállásba a Bak és a Nyilas csillagkép határán. Ekkor fényessége $7^m,8$, látszó átmérője $2,3$.

Július–augusztusi mély-ég ajánlat: a χ Dra és az ι Dra környéki galaxisok (RA = 17^h-19^h , D = $+70^\circ-+80^\circ$, ill. RA = 15^h-16^h , D = $+55^\circ-+65^\circ$), továbbá a Cepheus NY, PL és DF objektumai

Holdfázisok

01.	18:43 UT	Első negyed
09.	16:01 UT	Telehold
16.	15:13 UT	Utolsó negyed
23.	13:44 UT	Újhold
31.	12:05 UT	Első negyed

Mira és SRA maximumok

02.	R Oph	$7^m,6$	VA 2
02.	R Equ	9,3	VA 16
07.	X And	9,0	VA 15
09.	S Cep	8,3	VA 11
10.	SS Oph	8,7	
11.	T UMa	7,7	VA 11
12.	RR Cas	10,5	VA 5
14.	SS Her	9,2	VA 5
15.	Z Lyr	10,1	VA 16
15.	Z Oph	8,1	VA 4
17.	S Lib	8,4	
18.	Z Aql	9,0	VA 11
18.	S Lac	8,2	VA 9
20.	RU Cyg	8,0	VA 4
22.	X Aur	8,6	VA 3
24.	W Lyr	7,9	VA 4
25.	U Cyg	7,2	VA 1
25.	R UMa	7,5	VA 5
26.	T Aqr	7,7	VA 5
30.	Y And	9,2	VA 7
30.	SS Cas	9,8	VA 11
30.	TY Cyg	9,5	VA 10
30.	R Per	8,7	VA 8
30.	RR Sco	5,9	M86/2

Érdekes együttállások

Július 3. 05:00 UT. A Vénusz 4° -kal É-ra az Aldebarantól.

Július 14. 19:00 UT: A Jupiter 1° -kal É-ra a Holdtól.

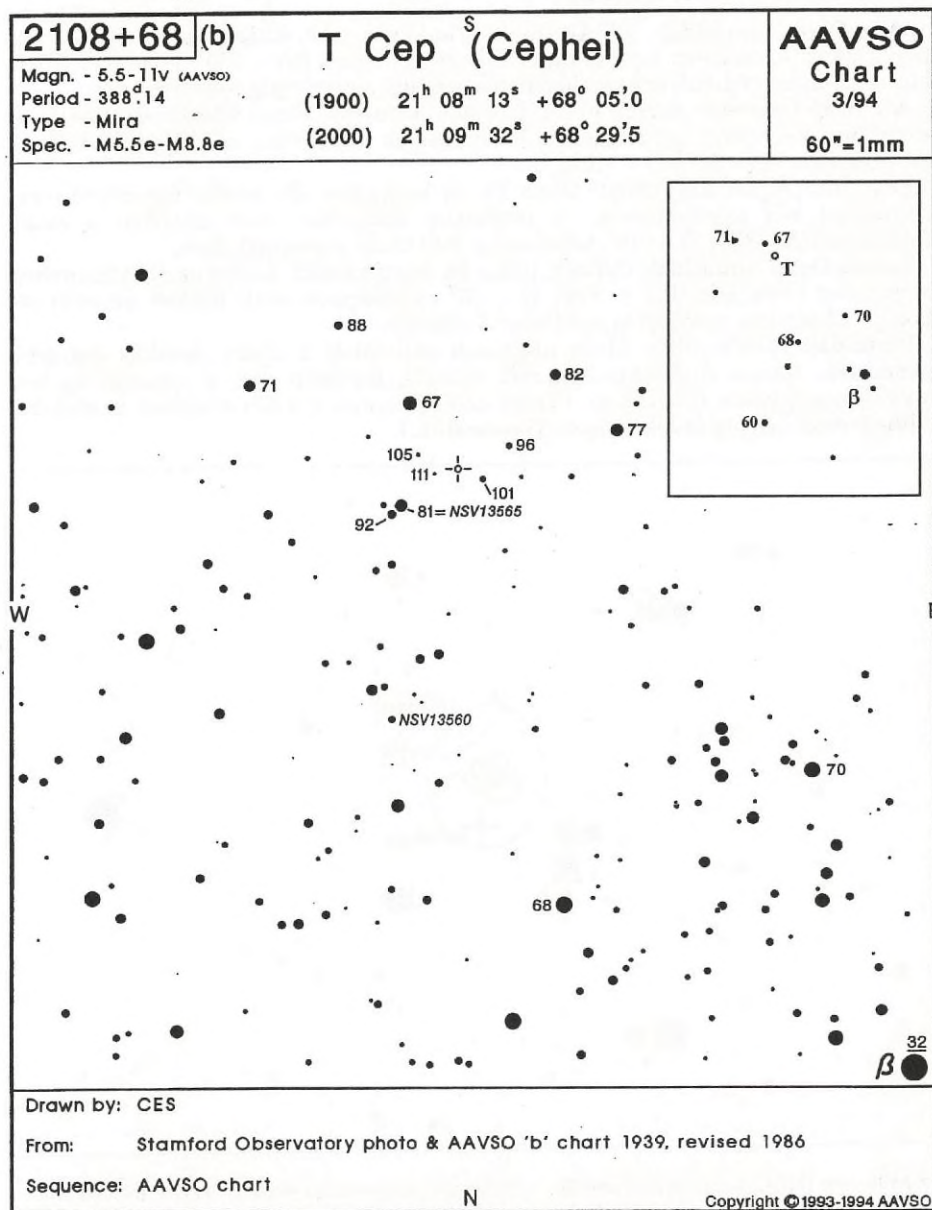
Július 17. 05:00 UT: A Szaturnusz 2° -kal É-ra a Holdtól.

Július 19. 21:00 UT: A Hold együttállásban az Aldebarannal. Fedés, hazánkból nem látható — 20-án hajnalban azonban érdekes látvány lesz az Aldebaran (Hyadok) és a Hold közelsége.

Július 21. 12:00 UT: A Vénusz 4° -kal D-re a Holdtól.

A hónap változója: T Cephei

Ezúttal az egyik legfényesebb maximumokat mutató északi mira változó szerepel ajánlatunkban. A β Cepheitől délnyugatra található T Cep átlagosan $5^m,5$ és $11^m,0$ között változik 390 napos periódussal, így maximumaiban sötét égi háttérnél szabad szemmel is megpillantható. Idén májusban került legfényesebb állapotába, de még

június-július során is könnyen azonosítható egyszerű binokulárokkal. Mellékelt térképünk az AAVSO-tól származik, a jobb felső kis inzer a β Cep tágabb környezetét mutatja kisebb felbontással. A VA8-ban megjelent térkép természetesen továbbra is megfelel a csillag észleléséhez! (Ksl)

Meteoros észlelési ajánlat

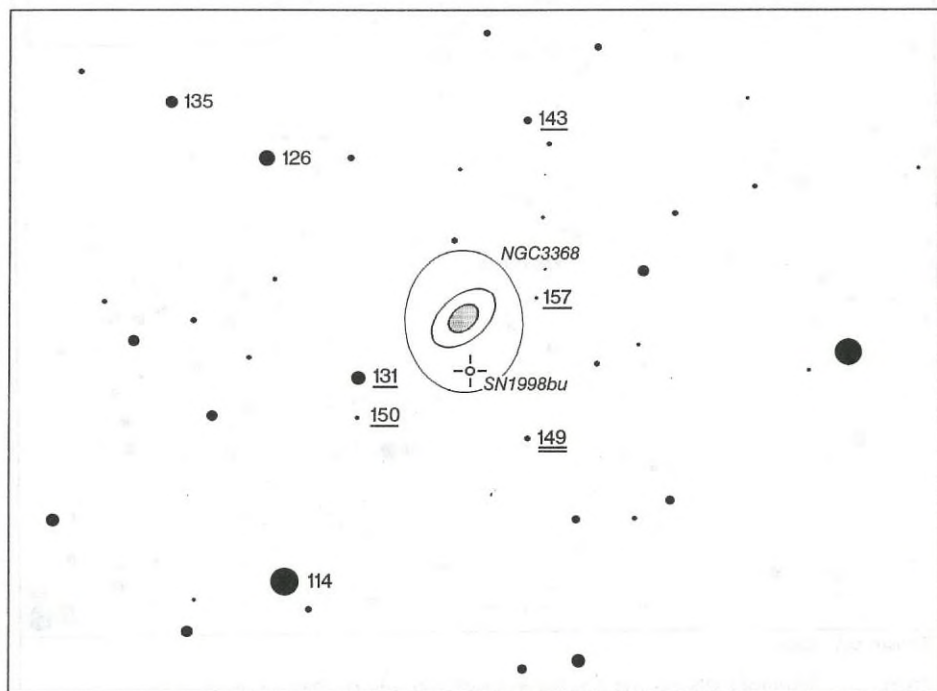
Déli Delta Aquaridák (SDA): július 8–augusztus 19. között aktív, gyakorisági maximuma július 29-én lesz. A rádiáns pozíciója ekkor $RA = 333^\circ$, $D = -17^\circ$. Mivel július 23-án lesz újhold, így kiváló lehetőség nyílik a raj megfigyelésére.

Alfa Capricornidák (CAP): július 3. és augusztus 25. között jelentkezik. Maximuma július 30-án lesz, így szintén jó körülmények között lesz megfigyelhető. Rádiánspozíciója: $RA = 307^\circ$, $D = -10^\circ$.

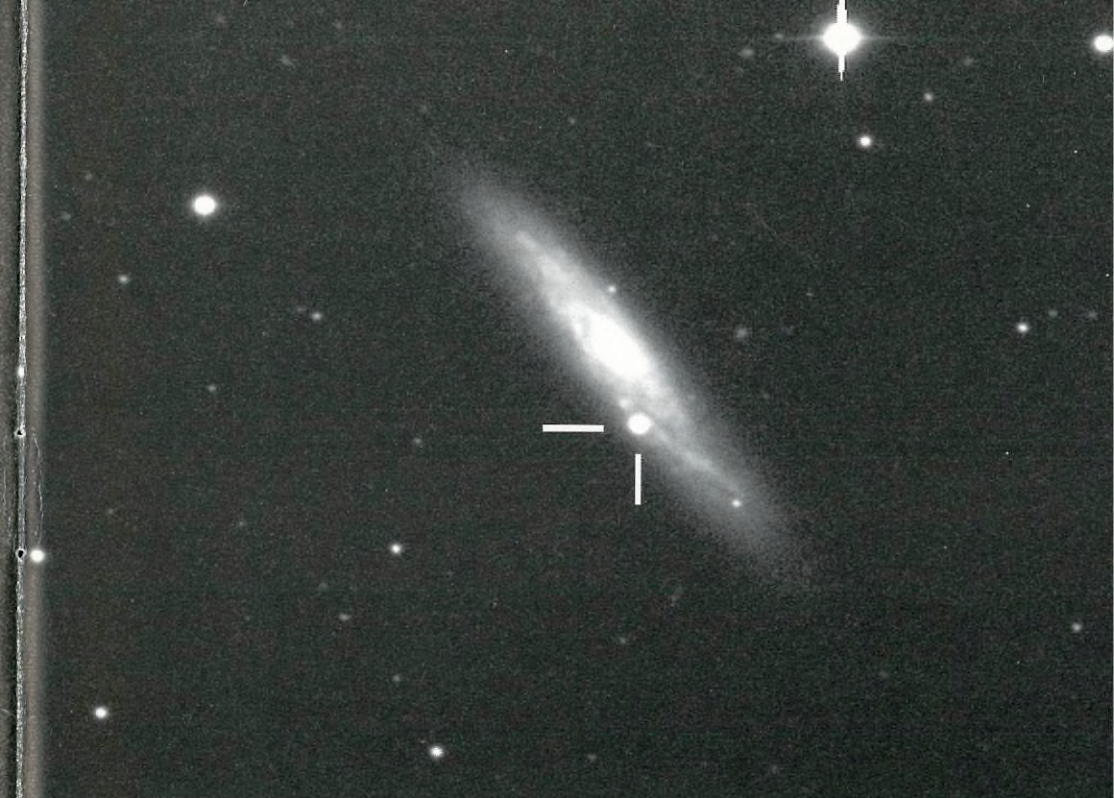
Déli Iota Aquaridák (SIA): július 15. és augusztus 25. között figyelhető meg, augusztus 5-ei maximummal. A maximum környékén már zavarhat a Hold. Rádiánsa: $RA = 333^\circ$, $D = -15^\circ$, közel van a Déli Delta Aquaridákéhoz.

Északi Delta Aquaridák (NDA): július 14–augusztus 25. között aktív. Maximuma augusztus 12-én lesz, $RA = 339^\circ$, $D = -5^\circ$ rádiánspozícióval. Inkább az aktivitás közepe idején lesz viszonylag holdmentes időszak.

Perseidák (PER): július 21-én megkezdí aktivitását a nyári éjszakák legszebb meteorraja. Sajnos augusztus 8-ra esik telihold, így idén csak a felszálló ág lesz kiváló megfigyelési helyzetben. Perse azért érdemes a többi éjszakán is észlelni, hátha látunk néhány érdekességet. (Gyarmati L.)

Az M96-ban (NGC 3368) észlelhető SN 1998bu jelű szupernóva észlelőtérképe (bővebben l. a Változós hírekben). Az AAVSO-térkép kb. 25x30 ívperces égrészt ábrázol, észak lent van!

Fent az SN1998S szupernóva az NGC 3877-ben, lent jobbra az SN 1998ab az NGC 4704-ben. (Kiss László és Sárnecky Krisztián felvételei, 1998.04.05., MTA CSKI 60/90/180 cm-es Schmidt-teleszkóp, Photometrics CCD kamera, 5 perc expozíció.)

Lent balra az SN 1998aq az NGC 3982-ben. (Fűrész Gábor felvétele, 1998.04.28., JATE 28 cm-es f/6,3-as Schmidt-Cassegrain-távcső, ST-6 kamera, szűrő nélkül, 9x1 perces expozíció)

